Amendamentul nr. 1

La Acordul de finanțare nr. NDICI-GEO-NEAR/2021/043-646

Republica Moldova – „Contractul de consolidare a statului și rezilienței pentru Republica Moldova" – Cris nr. 2021/043-646; OPSYS ACT-60518

Comisia Europeană, denumită în continuare „**Comisia**", acționând în numele Uniunii Europene, denumită în continuare „**UE**",

pe de o parte, și

Republica Moldova, denumită în continuare „partenerul", reprezentată de Guvernul Republicii Moldova,

pe de altă parte,

convin după cum urmează:

Acordul de finanțare menționat anterior, semnat la 15 decembrie 2021, se modifică după cum urmează:

Condiții speciale

Articolul 1 – natura acțiunii

Articolul 1 alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„Costul total estimat al acestei acțiuni este de 135 000 000 EUR, iar contribuția maximă a UE la această acțiune este stabilită la 135 000 000 EUR.

Această acțiune de sprijin bugetar este compusă dintr-o componentă de sprijin bugetar cu o contribuție maximă a UE de 135 000 000 EUR."

Anexa I: Dispoziții legale și administrative de punere în aplicare (DLA)

Textul DLA-urilor este actualizat în conformitate cu contextul situației actuale.

Secțiunea 3.2 - Bugetul indicativ - se modifică.

Anexa la DLA - Modalități de debursare, condiții și indicatori de performanță – este modificată.

Noua versiune a Anexei I și a anexei acesteia sunt atașate la prezentul Amendament.

Toate celelalte termene și condiții ale Acordului de finanțare rămân neschimbate.

Amendamentul intră în vigoare la data semnării sale de către ultima parte.

MINISTERUL FINANȚELOR AL REPUBLICII MOLDOVA
SECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR
IDNO 1006801000035

Întocmit în două exemplare originale, un exemplar fiind înmânat Comisiei și unul partenerului.

Semnat la __Chișinău_____

PENTRU PARTENER

Numele/Prenumele
Dumitru Budianschi

Titlu Ministrul Finanțelor

Semnătura

Data 21.07.2022

Semnat la __Brussels_____

PENTRU COMISIE

Numele/Prenumele Lawrence Meredith

Titlu Directorul pentru Vecinătatea Estică și Consolidarea Instituțională,

Directoratul General pentru Politica de Vecinătate și Negocieri privind Extinderea

Semnătura

Data 19.07.2022

Ataşat: Anexă 1: Dispoziții tehnice și administrative de punere în aplicare și anexa acesteia (2 de exemplare)

Anexa 1: Dispoziții legale și administrative

1. SINTEZĂ

1.1. Tabel recapitulativ al acțiunilor

1. Titlu CRIS/OPSYS Actul de bază	Contractul de consolidare a statului și a rezilienței pentru Republica Moldova Numărul CRIS: NDICI-GEO-NEAR/2021/043-646 Număr de referință OPSYS: Act – 60518 legat de SCR.DEC.043646.01 Finanțat în cadrul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (NDICI – Europa în lume).
2. Inițiativa Echipa Europa	Nu
3. Zona beneficiară a acțiunii Contractat (în euro)	Acțiunea se desfășoară în următorul loc: Întregul teritoriu al Republicii Moldova
4. Document de programare	Programul indicativ multianual (PDM) 2021-2027 pentru Republica Moldova[1]
5. Legătura cu obiectivele relevante ale PDM/rezultatele preconizate	Domeniul prioritar 1: O economie rezilientă, durabilă și integrată Domeniul prioritar 3: Reziliența în materie de mediu și climă Domeniul prioritar 5: Societăți reziliente, echitabile, bazate pe egalitatea de gen și favorabile incluziunii
DOMENII PRIORITARE ȘI INFORMAȚII SECTORIALE	
6. Domeniu (domenii) prioritar (e), sectoare	230- energie, 510 – Sprijin bugetar, 730 – Reconstrucție și reabilitare
7. Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD)	Principalele ODD: ODD 1 Eliminarea sărăciei sub toate formele sale peste tot în lume Alte ODD semnificative: ODD 2 – Eliminarea foametei — ODD 5 Promovarea egalității de gen și capacitarea tuturor femeilor și fetelor

[1] Programul indicativ multianual va fi adoptat în prima jumătate a anului 2022.

	— ODD 3 Sănătate și bunăstare — ODD 8 Promovarea unei creșteri economice susținute, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a muncii decente pentru toți — ODD 10 Reducerea inegalităților
8 a) Codul (codurile) DAC	15110 – politica sectorului public și gestionarea administrativă 15142 – politica macroeconomică 15170 – organizații și mișcări pentru drepturile femeilor și instituții guvernamentale 16010 – protecție socială
8 b) Canalul principal de livrare	12000 – guvernul beneficiar
9. Obiective	☐ **Migrație** ☒**Clima** ☒**Incluziunea socială și dezvoltarea umană"2** ☒**Egalitatea de gen** ☐ **Biodiversitate** ☐ **Drepturile omului, democrația și guvernanța**

10. Markeri (din formularul DAC)

Obiectivul general de politică	**Nevizate**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectivul principal**
Dezvoltarea participării/buna guvernanță	☐	☒	☐
Ajutoare pentru mediu	☐	☒	☐
Egalitatea de gen și capacitarea femeilor și a fetelor	☐	☒	☐
Dezvoltarea comerțului	☒	☐	☐
Sănătatea reproductivă, maternă, a nou-născuților și a copilului	☒	☐	☐
Reducerea riscului de dezastre	☒	☐	☐
Includerea persoanelor cu Dizabilități	☐	☒	☐
Nutriție	☒	☐	☐
Markerii Convenției de la Rio	**Nevizate**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectivul principal**
Diversitatea biologică	☒	☐	☐

[2] În ceea ce privește vecinătatea, activitățile legate de educație sunt marcate ca parte a obiectivului „Incluziune socială și dezvoltare umană", în conformitate cu orientările privind programarea IVCDCI-GE.

	Combaterea deșertificării	☒	☐	☐
	Atenuarea schimbărilor climatice	☐	☒	☐
	Adaptarea la schimbările climatice	☒	☐	☐
11. Markeri interni	**Obiective de politică**	**Nevizate**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectivul principal**
	Digitalizarea Etichete: conectivitatea digitală guvernanța digitală antreprenoriatul digital crearea de locuri de muncă competențe digitale/alfabetizare digitală servicii digitale	☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
	Conectivitatea Etichete:transport people2people energie conectivitatea digitală	☒	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
	Migrația	☒	☐	☐
	Reducerea inegalităților	☐	☐	☒
	COVID-19	☐	☒	☐

INFORMAȚII BUGETARE	
12. Sumele în cauză	Linia (liniile) bugetară (articol, post): 14.020111 – vecinătatea estică Costul total estimat: 135 000 000 EUR Suma totală a contribuției de la bugetul UE 135 000 000 EUR, din care 135 000 000 EUR pentru sprijin bugetar și 0 EUR pentru sprijin complementar. Contribuția este în valoare de 60 000 000 EUR din bugetul general al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2021 și în valoare de 75 000 000 EUR din bugetul general al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2022.
GESTIONARE ȘI PUNERE ÎN APLICARE	
13. Modalități de punere în aplicare (tipul de finanțare și modul de gestionare)	Sprijin bugetar **Management direct** prin: Sprijin bugetar: Contractul de consolidare a statului și a reziliență	

1.2. Rezumatul acțiunii

Criza energetică3 continuă aRepublicii Moldova a fost agravată și mai mult de invadarea Ucrainei de către Rusia la 24 februarie. Prin exploatarea dependenței energetice a Moldovei, Rusia s-a asigurat că acesteia i se va reaminti poziția sa vulnerabilă. În plus, capacitatea de acțiune politică a guvernului, care a fost puternic afectată de criza energetică, a fost redusă și mai mult de agresiunea militară a Rusiei împotriva Ucrainei. Prin urmare, Moldova se află acum într-o poziție și mai fragilă și mai vulnerabilă.

Republica Moldova se confruntă în prezent cu o creștere semnificativă a prețurilor la energie, atât ca urmare a recentului său contract de gaze modificat cu singurul său furnizor de gaze (Gazprom), cât și ca urmare a unor piețe energetice mondiale foarte strânse. Creșterea prețurilor gazelor naturale are, de asemenea, un impact direct asupra prețurilor energiei electrice, având în vedere proporția substanțială a energiei electrice a Moldoveicare provine din producția de gaze naturale. Aceste prețuri au crescut deja considerabil. Iarna trecută, Moldovaa cumpărat gazul la prețuri de până la patru ori mai mari decât în anii precedenți. Acest lucru exercită o presiune fără precedent asupra finanțelor publice ale Moldovei, întrucât autoritățile depun eforturi pentru a-i ajuta pe cetățenii cei mai vulnerabili să facă față situației dificile.

În plus, Moldova este afectată atât direct, cât și indirect de invadarea Ucrainei de către Rusia. La 24 februarie, ziua în care a început invazia, Parlamentul a declarat starea de urgență timp de 60 zile. Aproape 480,000 de refugiați au intrat în Moldova de la începutul conflictului și aproximativ 83.000 de refugiați rămân încă pe teritoriul său (cifre de la începutul lunii mai). Majoritatea refugiaților trăiesc în locuințe private oferite de voluntari. Eforturile remarcabile ale Moldovei de a găzdui refugiații au sporit, de asemenea, cererea de gaze și energie electrică. Pe baza estimărilor guvernului, gestionarea acestor fluxuri de refugiați necesită aproximativ 1 milioane EUR pe zi. Acest lucru implică o presiune bugetară suplimentară puternică asupra țării. Afluxul masiv de refugiați cauzat de invadarea Ucrainei de către Rusia și costurile ridicate persistente ale energiei se adaugă pandemiei COVID-19, care a avut un impact negativ semnificativ asupra economiei Moldovei, cauzând o scădere cu 7 % a produsului intern brut (PIB) în 2020. Moldova rămâne una dintre cele mai sărace țări din Europa; în noiembrie 2021, Biroul Național de Statistică din Republica Moldova a raportat că 26,8 % din populație trăiește în sărăcie absolută, ceea ce reprezintă o creștere de 1.6 puncte procentuale față de 2019 (25,2 %). Acest lucru evidențiază impactul semnificativ al pandemiei COVID-19 asupra celor mai vulnerabili cetățeni.

Obiectivul general al acestei acțiuni este de a ajuta Moldova să atenueze impactul socioeconomic al creșterii prețurilor la energie, în special asupra grupurilor vulnerabile, de a consolida capacitatea generală a guvernului de a furniza servicii adaptate acestor grupuri vulnerabile și servicii de bază populației sale și de a sprijini redresarea socioeconomică pe termen lung, securitatea energetică și tranziția energetică a Moldovei. Acțiunea va contribui la măsuri de politică specifice menite să reducă impactul creșterii costurilor energiei asupra cetățenilor și, în special, asupra sărăciei energetice a persoanelor celor mai vulnerabile și va contribui la politicile de stimulare a creșterii.

Prin urmare, acțiunea contribuie în mod direct la ODD 1 privind eradicarea sărăciei și la ODD 8 privind promovarea unei creșteri economice susținute, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a muncii decente pentru toți. Acțiunea va contribui, de asemenea, la ODD 5 privind egalitatea de gen, deoarece, din perspectiva genului și a drepturilor omului, femeile și bărbații au nevoi energetice diferite. Acțiunea contribuie la următoarele domenii de programare: Politica sectorului public și gestionarea administrativă, politica macroeconomică și protecția socială.

Acțiunea contribuie în mod direct la prioritățile programului indicativ multianual 2021-2027 referitoare la economii reziliente, durabile și integrate (prioritatea # 1), la mediu și la reziliența la schimbările climatice (prioritatea # 3) și la societăți reziliente, echitabile, egale din punctul de vedere al genului și favorabile

[3] Denumită în continuare „Moldova"

incluziunii (prioritatea # 5). Acțiunea se bazează în continuare pe Planul de redresare economică pentru Moldova, pe asistența macrofinanciară (AMF) de urgență legată COVID-19, pe sprijinul bugetar deja acordat pentru a contribui la atenuarea impactului pandemiei COVID-19, pe sprijinul bugetar deja acordat în valoare de 60 de milioane EUR pentru sprijinirea consumatorilor vulnerabili și pe propunerea recent adoptată privind o nouă operațiune AMF în valoare de până la 150 de milioane EUR.

2. DESCRIEREA ACȚIUNII

2.1. Obiective și realizări preconizate

Acțiunea constă într-un contract de consolidare a statului și a rezilienței pentru a sprijini reziliența societății și a statului în Republica Moldova[4]. Contractul de sprijin bugetar contribuie la politica guvernului de a reduce impactul negativ combinat al agresiunii Rusiei în Ucraina și al crizei energetice persistente asupra cetățenilor moldoveni, de a asigura furnizarea de servicii esențiale, în special pentru cele mai vulnerabile segmente ale populației și de a sprijini redresarea socioeconomică pe termen lung, securitatea energetică și tranziția energetică a Moldovei. Abordarea UE va fi însoțită de un dialog politic solid. Un dialog la nivel înalt UE-Moldova privind energia (coprezidat de comisarul Simson și de prim-ministrul Gavrilița) a fost lansat la 28 octombrie 2021 pentru a discuta chestiuni pe termen lung, cum ar fi creșterea securității și eficienței energetice a Moldovei.

În conformitate cu Planul național de acțiune privind criza energetică menționat anterior și cu măsurile generale luate de guvern pentru a sprijini grupurile vulnerabile din punct de vedere social și, în special, refugiații, **obiectivul general** (impactul) al acestei acțiuni este de a atenua impactul socioeconomic al creșterii prețurilor gazelor, în special asupra grupurilor vulnerabile, de a consolida capacitatea generală a guvernului de a furniza servicii personalizate acestor grupuri vulnerabile și servicii de bază pentru populația sa și de a sprijini redresarea socioeconomică pe termen lung, securitatea energetică și tranziția energetică a Moldovei.

Obiectivele specifice (rezultate) ale acestei acțiuni sunt:

1. Să contracareze dificultățile socioeconomice, acordând o atenție deosebită grupurilor vulnerabile în contextul crizei energetice;
2. Să susțină redresarea socioeconomică și creșterea economică post-COVID-19 prin acordarea de sprijin grupurilor vulnerabile pentru a face față efectelor negative combinate ale agresiunii militare din Ucraina, creșterii prețurilor la energie și crizei provocate de pandemia COVID-19;
3. Sprijinirea obiectivului pe termen lung al Moldovei de transformare energetică prin măsuri în direcția creșterii securității energetice și a eficienței energetice.

Realizările care urmează să fie obținute prin această acțiune și care contribuie la obiectivele specifice corespunzătoare (rezultate) sunt:

[4] În conformitate cu Comunicarea comună intitulată „O abordare strategică privind reziliența în cadrul acțiunii externe a UE" [JOIN (2017) 21 final].

Ieșiri induse:

1.1 contribuția la rezultatul 1 (sau obiectivul specific 1): Sunt puse în aplicare măsuri specifice de sprijinire a populației vulnerabile din punct de vedere social.

2.1 contribuția la rezultatul 2 (sau obiectivul specific 2): Măsurile luate pentru a elabora măsuri de susținere a redresării socioeconomice favorabile incluziunii din punctul de vedere al genului și de combatere a sărăciei.

3.1 contribuția la rezultatul 3 (sau obiectivul specific 3): Se iau măsuri pentru a sprijini securitatea energetică pe termen lung și tranziția energetică a Moldovei.

Ieșiri directe:

1.1 contribuția la rezultatul 1 (sau obiectivul specific 1): Reducerea sarcinii financiare asupra grupurilor vulnerabile.

2.1 contribuția la rezultatul 2 (sau obiectivul specific 2): Se asigură o mai mare previzibilitate a măsurilor pentru crearea de locuri de muncă, capacitatea de inserție profesională și creșterea economică durabilă.

3.1 contribuția la rezultatul 3 (sau obiectivul specific 3): Se desfășoară activități care conduc la reforme în sectorul energetic.

2.2. Activități indicative

Activități legate de rezultatele 1.1:

Datorită faptului că prețul crescut al gazului va duce la o creștere semnificativă a tarifelor, guvernul Republicii Moldova elaborează în prezent soluții pentru a reduce la minimum impactul asupra consumatorilor finali. Aceste soluții vor viza în special gospodăriile vulnerabile care se confruntă deja cu dificultăți într-un context economic marcat de niveluri ridicate de sărăcie și de impactul pandemiei COVID-19. A fost efectuată o analiză pentru a identifica impactul prețurilor ridicate ale gazelor asupra tarifelor finale pentru diferiți consumatori, pe baza numărului total de consumatori de gaze naturale în timpul sezonului de încălzire. Au fost luate în considerare diferite scenarii, utilizând formule diferite de calcul al prețului gazului.

Pentru a reduce la minimum impactul asupra celor mai vulnerabili consumatori, guvernul Republicii Moldova este în curs de pregătire a două măsuri de urgență: un cadru orientat către venit pentru a sprijini gospodăriile defavorizate din punct de vedere social și o compensare bazată pe volum a creșterilor de preț pentru facturile gospodăriilor la gaze și la încălzire. Numărul gospodăriilor care au beneficiat de asistență orientată către venit a crescut (cu aproximativ 88 000), prin creșterea pragului venitului minim garantat lunar. În plus, suma lunară primită de familiile defavorizate din punct de vedere social a crescut cu 40 %. Compensarea bazată pe volum a fost disponibilă pentru aproximativ 745 000 de gospodării pentru facturile la gaze și pentru aproximativ 222 000 de gospodării pentru facturile la încălzire, eșalonat în funcție de nivelurile de consum. Aceste măsuriau fost puse în aplicare până în T1, 2022. Guvernul este în curs de a dezvolta un sistem de compensare mai bine direcționat, ținând seama de veniturile consumatorilor pentru facturile la încălzire pentru sezonul de încălzire 2022-2023.

Activitățile vor avea ca scop acordarea de asistență guvernului și autorităților din Republica Moldova pentru a spori capacitatea de a furniza astfel de servicii de bază populației sale în exercițiul financiar 2022 și, în special, grupurilor vulnerabile și pentru a extinde aceste acțiuni la gospodăriile și consumatorii mai

vulnerabili. În general, aceste activități vor urmări să ofere asistență imediată pentru a contracara nivelurile în creștere ale sărăciei energetice.

Activități legate de rezultatele 2.1:

Grupurile vulnerabile vor fi afectate exponențial de efectele negative combinate ale agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei, ale crizei energetice și a crizei provocate de pandemia COVID-19, care vor reprezenta amenințări acute pentru creșterea în continuare a nivelului de sărăcie. Guvernul intenționează să asigure un sprijin continuu pentru capacitatea de inserție profesională și sprijin pentru redresarea socioeconomică.

Sprijinul poate include măsuri de sprijinire a IMMM-urilor pentru a face față șocurilor economice în vederea prevenirii șomajului și a sărăciei asociate. Măsurile suplimentare pot lua în considerare aspectele sociale, economice și de sănătate, necesitatea de a atenua pierderile de venituri, în special în sectoarele afectate în mod deosebit de criză. Acest sprijin va fi acordat pe tot parcursul anului 2022.

În general, abordarea impactului volatil al situației socioeconomice dificile asupra grupurilor vulnerabile, inclusiv asupra grupurilor marginalizate, va necesita eforturi semnificative pentru a concepe și a pune în aplicare acțiuni adecvate și adaptate care să răspundă principalelor nevoi. Activitățile legate de producția 2.1 ar putea include, prin urmare, sprijin pentru modificări legislative, asistență tehnică, schimb de bune practici pentru conceperea unor acțiuni de răspuns adecvate, acțiuni de consolidare a capacităților, măsuri de sensibilizare și de informare, precum și măsuri de sprijinire directă a IMMM-urilor din Republica Moldova și a grupurilor vulnerabile, inclusiv acțiuni de creștere a capacității de inserție profesională, de sprijinire a activității economice și a redresării socioeconomice.

Activități legate de rezultatele 3.1:

Pentru a spori securitatea energetică, a iniția tranziția energetică și a spori reziliența sistemului energetic moldovenesc la crizele de aprovizionare cu gaze, vor fi necesare modificări legislative, cum ar fi modificări ale legislației privind gazele naturale și energia electrică care definesc consumatorii vulnerabili.

Intensificarea inițiativelor în materie de eficiență energetică și, în special, a eficienței energetice în clădirile publice și private poate fi o componentă-cheie a reducerii cererii globale de energie și a costurilor energetice. Astfel de acțiuni-cheie pentru tranziția energetică pe termen lung a Moldovei ar trebui să fie puse în aplicare împreună cu măsurile întreprinse de instituțiile financiare internaționale (IFI), în cadrul Planului economic și de investiții al UE și cu asistența suplimentară. Accentul poate include sectoarele în care câștigurile în materie de eficiență energetică pot fi realizate cel mai eficient și modalitățile cele mai eficiente din punctul de vedere al costurilor de a reduce nivelurile de energie consumată.

În general, atingerea acestui obiectiv va necesita un efort analitic imens pentru a dezvolta acțiuni de politică eficiente și bazate pe dovezi, pe termen scurt, mediu și lung. Prin urmare, activitățile pot include, printre altele, analize și studii de fezabilitate, schimburi de bune practici, asistență tehnică vizând conceperea și punerea în aplicare a unor măsuri eficiente, măsuri de consolidare a capacităților și sprijin pentru acțiunile legislative. Sprijinul pentru acțiunile de sensibilizare și de informare poate face parte, de asemenea, din astfel de măsuri.

Dialogul la nivel înalt UE-Moldova privind energia va oferi o platformă pentru discuțiile și forumul necesar care va contribui la identificarea măsurilor și acțiunilor adecvate, completând activitatea subcomitetului și organismelor relevante în temeiul Acordului de asociere UE-Moldova.

2.3. Integrare

Protecția mediului, schimbările climatice și biodiversitatea

Rezultatele evaluării strategice de mediu (SEA) (relevante pentru sprijinul bugetar și pentru intervențiile la nivel strategic).

Examinarea SEA a concluzionat că nu sunt necesare măsuri suplimentare.

Rezultatele evaluării impactului asupra mediului (EIM) (relevante pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).

Examinarea EIA a clasificat acțiunea în categoria C (nu este necesară o evaluare suplimentară).

Rezultatul evaluării riscurilor climatice (CRA) (relevant pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).

Examinarea efectuată de agențiile de rating de credit a concluzionat că această acțiune nu prezintă niciun risc sau prezintă un risc scăzut (nu este necesară o evaluare suplimentară).

Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor

În conformitate cu codurile CAD al OCDE privind egalitatea de gen identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată drept G1. Acest lucru implică faptul că principiile egalității de gen și emancipării femeilor sunt obiective semnificative ale acestei acțiuni.

Principiile egalității de gen și emancipării femeilor sunt obiective semnificative ale acestei acțiuni. Principiul egalității de gen va fi integrat în activitățile legate de sprijinul social specific acordat femeilor și bărbaților în cadrul Planului economic anticriză și în orice sprijin oferit întreprinderilor (deținute de femei și bărbați) care primesc finanțare asigurată prin sisteme de garantare a creditelor. Pe baza activităților care urmează să fie desfășurate în cadrul acțiunii, femeile și bărbații vulnerabili beneficiază de sprijin social pentru a face față efectelor negative ale creșterii prețurilor la energie, deși, din punct de vedere statistic, există o proporție mai mare de femei în rândul populației vulnerabile. Prin urmare, proiectul va avea un impact direct asupra femeilor și bărbaților în calitate de beneficiari finali ai acțiunii. Pe parcursul etapei de punere în aplicare și prin intermediul dialogului politic, se va ține seama de aspectele legate de gen.

Drepturile omului

Acțiunile din cadrul acestui program vor aplica abordarea bazată pe drepturile omului și se vor baza pe principiile bunei guvernanțe, egalității și incluziunii grupurilor defavorizate sau vulnerabile din punct de vedere social sau economic.

Dizabilitate

În conformitate cu codurile CAD al OCDE pentru persoanele cu handicap identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată ca D1. Aceasta implică faptul că incluziunea persoanelor cu handicap este un obiectiv important al acțiunii. Acțiunea are în vedere acordarea de sprijin social specific femeilor și bărbaților, fetelor și băieților cu handicap, pentru a face față efectelor negative ale creșterii prețurilor la energie. Potrivit Biroului Național de Statistică din Republica Moldova, numărul estimat de persoane cu handicap în Republica Moldova este de 182,000, inclusiv 11,700 de copii cu vârste cuprinse între 0 și 17 ani. Persoanele cu handicap reprezintă

5,1 % din populația totală a țării, iar copiii cu handicap reprezintă aproximativ 1,7 % din toți copiii din Moldova".

Democrația

Acțiunile din cadrul acestui program vor sprijini măsurile luate de guvernul Republicii Moldova pentru a aborda principiile administrației publice elaborate de Comisia Europeană în strânsă cooperare cu OCDE/SIGMA.

Sensibilitatea la conflicte, pacea și reziliența

Contractul este destinat să sporească reziliența generală a economiei și a societății la șocurile externe, inclusiv să reducă dependența Moldovei de importurile de gaze rusești.

Reducerea riscului de dezastre

NU SE APLICĂ

2.4. Riscuri și lecții învățate

Categorie[5]	Riscuri	Probabilitatea (Superior/ Medium/ Scăzut)	Impact (Superior/ Medium/ Scăzut)	Măsuri de atenuare
2,3	Capacitatea operațională a guvernului de a pune în aplicare contractul de reziliență și de a ajunge la grupurile cele mai vulnerabile ale societății/întreprinderilor în cel mai eficient și în timp util.	M	H	Consolidarea capacității guvernului de a răspunde așteptărilor socioeconomice ale societății în sens larg într-un mod strategic și eficient, în contextul creșterii prețurilor gazelor.
1, 2, 3	Menținerea unei politici macroeconomice orientate spre stabilitate și realizarea de progrese în punerea în aplicare a reformelor de gestionare a finanțelor publice.	M	M	Programul FMI este aprobat și este în continuare pe drumul cel bun.

[5] Riscul (categoria) poate fi legat 1-de mediul extern; 2-planificare, procese și sisteme; 3-către oameni și organizație; 4- aspecte legate de legalitate și regularitate; 5-comunicare și informare.

2, 3	Lipsa capacității guvernului de a defini și de a pune în aplicare în mod eficient măsuri de răspuns pe termen scurt și mediu pentru a aborda reforma necesară în sectorul energetic.	M	M	Continuarea dialogului politic și a sprijinului tehnic pentru autoritățile publice relevante, asigurarea unei coordonări strânse cu partenerii internaționali, cu comunitatea de afaceri și cu organizațiile societății civile.
1	Agresiunea Rusiei în Ucraina se extinde la Moldova fie prin conflict militar, fie prin destabilizarea regiunii Transnistria.	M	H	Sprijin ferm pentru suveranitatea și integritatea teritorială a Moldovei, precum și eforturi continue de consolidare a rezilienței Moldovei. Dialog continuu în vederea unei soluționări globale, pașnice și durabile a conflictului transnistrean.

2.5. Logica intervenției

Logica de intervenție carestă la baza acestei acțiuni este aceea că sunt puse în aplicare măsuri specifice de sprijinire a populației vulnerabile din punct de vedere social și că se iau măsuri pentru a elabora măsuri de susținere a redresării socioeconomice favorabile incluziunii din perspectiva genului și de combatere a sărăciei, în conformitate cu Planul național de acțiune privind criza energetică din Republica Moldova și cu măsurile luate de guvern pentru a sprijini grupurile vulnerabile. Acest lucru va contribui la reducerea sarcinii financiare asupra grupurilor vulnerabile și va asigura o mai mare previzibilitate a măsurilor pentru crearea de locuri de muncă, capacitatea de inserție profesională și creșterea socioeconomică durabilă. În plus, Moldova va fi sprijinită în atingerea obiectivului pe termen lung de transformare a energiei, cu măsuri în direcția creșterii eficienței energetice. Pentru a obține rezultatele menționate mai sus, vor avea loc un dialog politic continuu și sprijin tehnic pentru autoritățile publice relevante. În plus, coordonarea strânsă cu partenerii internaționali, comunitatea de afaceri și organizațiile societății civile va fi de cea mai mare importanță. Dacă rezultatele menționate mai sus sunt obținute și sunt combinate cu capacitatea guvernului de a răspunde așteptărilor socioeconomice ale societății în sens mai larg într-un mod strategic și eficient și cu capacitatea de a menține o politică macroeconomică orientată spre stabilitate, acțiunea va contribui la contracararea dificultăților socioeconomice, cu un accent special pe grupurile vulnerabile în contextul crizei energetice. În plus, acesta va contribui la susținerea redresării socioeconomice și a creșterii economice după pandemia COVID-19, oferind sprijin grupurilor vulnerabile pentru a face față efectelor negative combinate ale creșterii prețurilor laenergie și ale crizei provocate de pandemia COVID-19. În cele din urmă, acesta va contribui la sprijinirea obiectivului pe termen lung al Moldovei de transformare a energiei prin măsuri în direcția creșterii eficienței energetice. Dialogul la nivel înaltUE-Moldova privind energia va fi un element important în sprijinirea acestuiobiectiv, alături de activitatea organismelor relevante în temeiul Acordului de asociere UE-Moldova.

2.6. Matricea cadrului cadrului logic orientativ

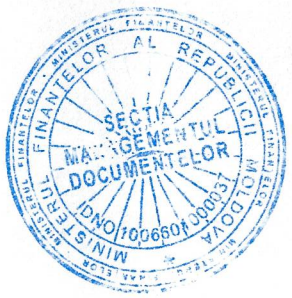

Rezultate	Lanțul rezultatelor	Indicatori (max. 15)	Valori de referință (anul)	Obiective până la sfârșitul contractului de sprijin bugetar (anul)	Surse de date (1 per indicator)
Impactul orientativ al politicii (obiectiv general)	Să atenueze impactul socioeconomic al creșterii prețurilor gazelor, în special asupra grupurilor vulnerabile, să consolideze capacitatea globală a guvernului de a furniza servicii personalizate acestor grupuri vulnerabile și servicii de bază populației sale și să sprijine redresarea socioeconomică pe termen lung, securitatea energetică și tranziția energetică a Moldovei.	*Planul național de acțiune privind criza energetică al Guvernului Republicii Moldova este modificat, adaptat și pus în aplicare.*	*NU SE APLICĂ*	*Guvernul a adoptat Planul național de acțiune modificat privind criza energetică*	*Raport guvernamental privind măsurile adoptate legate de Planul național de acțiune privind criza energetică.* *Sprijinul guvernamental pentru dezvoltarea socioeconomică inclus în bugetul suplimentar pentru 2022.*

Rezultatele preconizate ale politicii (obiective specifice)	1. Să contracareze dificultățile socioeconomice, acordând o atenție deosebită grupurilor vulnerabile în contextul crizei energetice.	1.1 numărul gospodăriilor care primesc „sprijin financiar pentru perioada de iarnă”	1.1 aproximativ 212,000 de gospodării care beneficiază de sprijin financiar (septembrie 2021)	1.1 creșterea numărului de gospodării care beneficiază de sprijin financiar (ianuarie-martie 2022)	Raportul guvernului privind măsurile adoptate legate de Planul național de acțiune privind criza energetică. Sprijinul guvernamental pentru dezvoltarea socioeconomică inclus în bugetul suplimentar pentru 2022.
		1.2 sprijin financiar pentru toate gospodăriile care beneficiază de sprijin social	1.2 aproximativ 500 MDL (sprijin social în septembrie 2021)	1.2 sprijin social menținut (ianuarie-martie 2022).	
		1.3 sprijin pentru facturile la gaz și încălzire ale gospodăriilor pentru perioada ianuarie-martie 2022.	1.3.În noiembrie 2021, aproximativ 745 000 de gospodării au beneficiat de facturi la gaze și aproximativ 222 000 de gospodării au beneficiat de facturi pentru încălzire.	1.3 de gospodării vulnerabile au beneficiat de un sistem de compensare bazat pe volum.	
		1.4 crearea unui nou sistem de informații pentru a raționaliza cererile și a viza solicitanții de sprijin pentru iarna 2022-23	NU SE APLICĂ	1.4 introducerea unui nou sistem de depunere a cererilor online pentru ajutorul de iarnă	Raportul Guvernului privind măsurile adoptate legate de Planul național de acțiune privind criza energetică.

	2. Sprijinirea redresării socioeconomice și a creșterii economice în urma pandemiei COVID-19 prin acordarea de sprijin grupurilor vulnerabile pentru a face față efectelor negative combinate ale agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei, creșterii prețurilor la energie și crizei provocate de pandemia COVID-19.	2.1 Guvernul ia măsuri pentru a asigura un sprijin continuu pentru capacitatea de inserție profesională și pentru redresarea socioeconomică.	NU SE APLICĂ	2.1. Se anunța/iau măsuri pentru a asigura un sprijin continuu pentru capacitatea de inserție profesională și pentru redresarea socioeconomică.	Raportul guvernului privind măsurile adoptate legate de Planul național de acțiune privind criza energetică.
		2.2 Guvernul pune în aplicare un nou instrument online pentru a ușura sarcina administrativă legată de gestionarea sprijinului social și pentru a-i viza pe beneficiarii care au cea mai mare nevoie de sprijin	NU SE APLICĂ	2.2 programul de sprijin financiar și operațional pentru refugiații ucraineni în vederea atenuării costurilor ridicate ale energiei este în curs de punere în aplicare	Sprijinul guvernamental pentru dezvoltarea socioeconomică inclus în bugetul suplimentar pentru 2022.
				2.3. Numărul de refugiați ucraineni care beneficiază de asistență financiară guvernamentală	Raportul guvernului privind măsurile adoptate legate de Planul național de acțiune privind criza energetică.
	3. Sprijinirea obiectivului pe termen lung al Moldovei de transformare energetică prin măsuri în direcția creșterii eficienței energetice.	3.1 Măsuri luate pentru introducerea modificărilor legislative relevante		3.1 măsuri luate pentru a introduce modificări legislative relevante pentru a asigura securitatea energetică și a	Sprijinul guvernamental pentru dezvoltarea socioeconomică inclus în bugetul
		3.2 Adoptarea calendarului pentru introducerea modificărilor legislative relevante			

				îmbunătăți eficiența energetică. 3.2 adoptarea calendarului de introducere a modificărilor legislative relevante pentru a asigura securitatea energetică și a îmbunătăți eficiența energetică.	suplimentar pentru 2022. FMI, OCDE, IFI.

Ieșiri induse	1.1 Au fost puse în aplicare măsuri specifice de sprijinire a populației vulnerabile din punct de vedere social.	1.1.1 numărul gospodăriilor care au beneficiat de sprijin financiar în perioada ianuarie-martie 2022 a crescut.	1.1.1 aproximativ 212,000de gospodării care beneficiază de sprijin financiar (septembrie 2021)	1.1.1 creșterea numărului de gospodării care beneficiază de sprijin financiar (ianuarie-martie 2022)	Raportul guvernului privind măsurile adoptate legate de Planul național de acțiune privind criza energetică.
		1.1.2 sprijinul financiar pentru toate gospodăriile care beneficiază de sprijin social în perioada ianuarie-martie 2022 a crescut.	1.1.2 aproximativ 500 MDL (sprijin social în septembrie 2021)	1.1.2 sprijin social menținut (ianuarie-martie 2022).	Rapoartele FMI, OCDE, IFI.
		1.1.3 sprijin pentru facturile la gaz și încălzire ale gospodăriilor pentru perioada ianuarie-martie 2022.	1.1.3. În noiembrie 2021, aproximativ 745 000 de gospodării au beneficiat de facturi la gaze și aproximativ 222 000 de gospodării au beneficiat de facturi pentru încălzire.	1.1.3 de gospodării vulnerabile au beneficiat de un sistem de compensare bazat pe volum.	Raportul guvernului privind măsurile adoptate legate de Planul național de acțiune privind criza energetică. FMI, OCDE, IFI.
	2.1 Măsuri luate pentru a elabora măsuri de susținere a redresării socioeconomice favorabile incluziunii din punctul de vedere al genului și de combatere a sărăciei.	2.1.1 Guvernul a asigurat sprijin continuu pentru capacitatea de inserție profesională și sprijin pentru redresarea socioeconomică.	NU SE APLICĂ	2.1.1 Măsuri luate pentru a asigura un sprijin continuu pentru capacitatea de inserție profesională și sprijin pentru	Raportul guvernului privind măsurile adoptate legate de Planul național de acțiune privind criza energetică.

	3.1 măsuri pentru a sprijini securitatea energetică pe termen lung a Moldovei și tranziția verde.	3.1.1 măsuri luate pentru introducerea modificărilor legislative relevante		redresarea socioeconomică. 3.1.1 Etape pentru introducerea modificărilor legislative relevante.	FMI, OCDE, IFI.

Realizări directe	1.1 pentru a reduce sarcina financiară suportată de grupurile vulnerabile.	1.1.1 sprijin acordat gospodăriilor vulnerabile	1.1.1 Aproximativ 212 000 de gospodării care beneficiază de sprijin financiar (septembrie 2021)	1.1.1 Creșterea gospodăriilor care beneficiază de sprijin financiar (ianuarie-martie 2022)	Raportul guvernului privind măsurile adoptate legate de Planul național de acțiune privind criza energetică.
			1.1.1 Aproximativ 500 MDL (sprijin social în septembrie 2021)	1.1.1 sprijin social menținut (ianuarie-martie 2022).	
			1.1.1 aproximativ 745 000 de gospodării au beneficiat de facturi la gaze și aproximativ 222 000 de gospodării au beneficiat de sprijin pentru facturile la încălzire în noiembrie 2021.	1.1.1 Gospodării vulnerabile au beneficiat de un sistem de compensare bazat pe volum.	
	2.1 se asigură o mai mare previzibilitate a măsurilor pentru crearea de locuri de muncă, capacitatea de inserție profesională și creșterea economică durabilă.	2.1.1 au fost anunțate măsurile guvernamentale pentru capacitatea de inserție profesională și sprijinul pentru redresarea socioeconomică.		2.1.1 Guvernul a anunțat măsuri pentru capacitatea de inserție profesională și sprijin pentru redresarea socioeconomică.	Raportul guvernului privind măsurile adoptate legate de Planul național de acțiune privind criza energetică. FMI, OCDE, IFI.

	3.1 Sunt îndeplinite condițiile necesare pentru realizarea de reforme în sectorul energetic.	3.1.1 Are loc dialogul la nivel înalt UE-Moldova privind energia		3.1.1. Dialogul la nivel înalt UE-Moldova privind energia continuă în 2022.	Continuarea discuțiilor în cadrul dialogului la nivel înalt UE-Moldova privind energia

3. MODALITĂȚI DE PUNERE ÎN APLICARE

3.1.1 Justificarea sumelor alocate sprijinului bugetar

Suma alocată pentru componenta de sprijin bugetar este de 135 000 000 EUR, iar pentru sprijinul complementar este de 0 EUR.

Această sumă se bazează pe angajamentul țării partenere de a aloca resurse bugetare naționale (inclusiv sprijin de la bugetul UE) pentru a atenua impactul socioeconomic al crizelor și pe previziunile privind impactul macrofiscal al agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei privind creșterea prețurilor gazelor de către Moldova.

3.1.2 Criterii pentru acordarea sprijinului bugetar

a) Condiții

Condițiile generale de debursare sunt următoarele:

- Progrese satisfăcătoare în ceea ce privește atenuarea impactului socioeconomic al creșterii prețurilor gazelor, consolidarea capacității generale a guvernului de a furniza servicii personalizate grupurilor vulnerabile și, în special, servicii de bază pentru populația sa, precum și sprijinirea redresării socioeconomice pe termen lung, a securității energetice și a tranziției energetice a Moldovei, susținute de Planul național de acțiune privind criza energetică actualizat și extins.
- Menținerea unei politici macroeconomice credibile și relevante, axate pe stabilitate, sau progresele înregistrate în vederea restabilirii echilibrului esențial.
- Progrese satisfăcătoare în punerea în aplicare a reformelor pentru îmbunătățirea gestionării finanțelor publice, inclusiv mobilizarea veniturilor interne, precum și menținerea relevanței și credibilității programului de reformă.
- Progrese satisfăcătoare în ceea ce privește punerea la dispoziția publicului a unor informații bugetare accesibile, oportune, cuprinzătoare și solide.

b) Valori fundamentale

În cazul unei deteriorări semnificative a valorilor fundamentale, plățile de sprijin bugetar pot fi suspendate, reduse sau anulate, în conformitate cu dispozițiile relevante ale acordului de finanțare.

3.1.3 Detalii privind sprijinul bugetar

Sprijinul bugetar este acordat trezoreriei naționale sub formă de sprijin bugetar direct și nedirecționat. Creditarea transferurilor euro în lei moldovenești va fi efectuată la cursurile de schimb corespunzătoare, în conformitate cu dispozițiile relevante ale acordului de finanțare.

Componenta de sprijin bugetar constă în două tranșe fixe.

3.2 Buget orientativ

Componente bugetare orientative	**Contribuția UE (suma în EUR)**	
	2021	**2022**
Sprijin bugetar – a se vedea secțiunea 4.3	60 000 000	75 000 000
Total	**60 000 000**	**75 000 000**

3.3 Structura organizațională și responsabilitățile

Ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și de protejare a intereselor financiare ale Uniunii, Comisia poate participa la structurile de guvernanță menționate anterior, instituite pentru a reglementa punerea în aplicare a acțiunii. Autoritățile moldovenești orientative implicate în punerea în aplicare a acțiunii vor include: Biroul Prim-ministrului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția Națională pentru Reglementarea Energiei din Republica Moldova, Agenția pentru Eficiență Energetică, Ministerul Finanțelor.

4 MĂSURAREA PERFORMANȚEI

4.1 Monitorizare și raportare

Monitorizarea tehnică și financiară zilnică a punerii în aplicare a acestei acțiuni va fi un proces continuu și face parte din responsabilitățile partenerului de implementare. În acest scop, partenerul de implementare instituie un sistem permanent de monitorizare internă, tehnică și financiară pentru acțiune și elaborează rapoarte periodice privind progresele înregistrate (nu mai puțin de anuale) și rapoarte finale. Fiecare raport furnizează o descriere exactă a punerii în aplicare a acțiunii, a dificultăților întâmpinate, a modificărilor introduse, precum și a gradului de realizare a rezultatelor acesteia (realizări și rezultate directe) măsurate prin indicatori corespunzători, utilizând ca referință matricea orientativă a cadrului logic (pentru modalitatea de proiect) și lista strategiei, a politicii sau a planului de acțiune de reformă ale partenerului (pentru sprijin bugetar).

Comisia poate efectua vizite suplimentare de monitorizare a proiectelor, atât prin intermediul personalului propriu, cât și prin intermediul unor consultanți independenți recrutați direct de Comisie pentru evaluări independente de monitorizare (sau recrutați de agentul responsabil contractat de Comisie pentru punerea în aplicare a acestor examinări).

Roluri și responsabilități pentru colectarea, analiza și monitorizarea datelor:
Guvernul va coordona și va monitoriza elaborarea acțiunilor și politicilor menționate mai sus, inclusiv eventualele revizuiri necesare. Agenția responsabilă pentru fiecare obiectiv și măsură va fi responsabilă de

elaborarea unor planuri de acțiune sectoriale bazate pe performanță, cu rezultate, realizări, indicatori-cheie de performanță și bugete specificate mai în detaliu, pe baza politicii bazate pe dovezi și a principiilor bugetare ale guvernului Moldovei. Se va efectua o monitorizare atentă a situației, în coordonare cu FMI și cu alți parteneri, cum ar fi BERD, BEI și Banca Mondială.

Au fost evaluate sistemele statistice și de monitorizare, precum și calitatea datelor oficiale din domeniul de politică vizat. Această evaluare a contribuit la conceperea acțiunii.
Evaluarea indicatorilor de performanță poate necesita efectuarea unor examinări externe sau a unor exerciții de verificare a datelor pentru a contribui la consolidarea cadrului de monitorizare a politicilor și a sistemelor statistice naționale.

4.2 Evaluare

Evaluarea acestei acțiuni poate fi efectuată individual sau printr-o evaluare strategică comună a operațiunilor de sprijin bugetar desfășurate împreună cu țara parteneră, cu alți furnizori de sprijin bugetar și cu părțile interesate relevante.
Comisia informează partenerul de implementare cu cel puțin 60 de zile înainte de datele prevăzute pentru misiunile de evaluare. Partenerul de implementare colaborează în mod eficient și eficace cu experții în evaluare și, printre altele, le furnizează toate informațiile și documentele necesare, precum și accesul la sediul și activitățile proiectului.
Rapoartele de evaluare sunt comunicate țării partenere și altor părți interesate importante, urmând cele mai bune practici de diseminare a evaluării. Partenerul de implementare și Comisia analizează concluziile și recomandările evaluărilor și, după caz, în acord cu țara parteneră, decid de comun acord cu privire la acțiunile ulterioare care trebuie întreprinse și la orice ajustări necesare, inclusiv, dacă se indică, reorientarea proiectului.

4.3 Audit și verificări

Fără a aduce atingere obligațiilor aplicabile contractelor încheiate pentru punerea în aplicare a prezentei acțiuni, Comisia poate, pe baza unei evaluări a riscurilor, să contracteze misiuni de audit independent sau de verificare pentru unul sau mai multe contracte sau acorduri.

5 COMUNICARE ȘI VIZIBILITATE

Comunicarea și vizibilitatea reprezintă o obligație contractuală pentru toate entitățile care pun în aplicare acțiuni externe finanțate de UE, de a face cunoscut publicului relevant sprijinul Uniunii Europene pentru activitatea lor.

În acest scop, ele trebuie să respecte instrucțiunile date în *cerințele de comunicare și vizibilitate* din 2018 (astfel cum au fost actualizate prin cerințele de comunicare și vizibilitate în vigoare în actuala perioadă de programare 2021-2027), în special în ceea ce privește utilizarea emblemei UE și elaborarea unui plan specific de comunicare și vizibilitate, care să fie finalizat pentru fiecare acțiune la începutul punerii în aplicare.

Aceste obligații se aplică în mod egal, indiferent dacă acțiunile în cauză sunt puse în aplicare de Comisie, de țara parteneră (de exemplu, în ceea ce privește reformele sprijinite prin sprijin bugetar), de contractanți, de beneficiarii granturilor sau de entitățile cărora le-a fost încredințată execuția. În fiecare caz, trebuie inclusă o trimitere la obligațiile contractuale relevante în acordul de finanțare respectiv, în contractele de achiziții publice și de grant și în acordurile de delegare respective.

Măsurile de comunicare și vizibilitate pot fi finanțate din sumele alocate acțiunii. În scopul creșterii vizibilității UE și a contribuției sale la această acțiune, Comisia poate semna sau încheia declarații comune, ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii. Măsurile de vizibilitate și comunicare ar trebui, de asemenea, să promoveze transparența și responsabilitatea în ceea ce privește utilizarea fondurilor.
Ar trebui măsurată eficacitatea activităților de comunicare privind sensibilizarea cu privire la acțiune și la obiectivele acesteia, precum și cu privire la finanțarea acțiunii de către UE.

Partenerii de implementare informează pe deplin Comisia și delegația/biroul UE în cauză cu privire la planificarea și punerea în aplicare a activităților specifice de vizibilitate și comunicare înainte de începerea lucrărilor.

Partenerii de implementare vor asigura o vizibilitate adecvată a finanțării UE și vor raporta comitetelor de monitorizare relevante cu privire la acțiunile de vizibilitate și de comunicare, precum și cu privire la rezultatele acțiunii globale.

Acțiunile legate de comunicare și vizibilitate vor fi coordonate cu proiectul de comunicare strategică al delegației UE, pentru a asigura coerența discursurilor și a mesajelor, precum și comunicărilestrategice horiz ontale.